

ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА, СРПСКО СТАНОВИШТЕ И ВЕЧНЕ ПОУКЕ ЦАРИНСКОГ РАТА СА АУСТРОУГАРСКОМ - ПУТ КОЈИ СРБИЈА ТРЕБА ДА СЛЕДИ

Ванредни професор, Петар Анђелковић¹

Резиме: Ако смислено тумачимо “појаве дугог трајања” (Бродел) у њима можемо открити одређене правилности које могу и треба да нам буду водеља у историјском трајању. За нас Србе важи констатација да смо лоши ђаци „учитељице историје“. Прецизније речено, ова појава у нашој бурној историји манифестовла се на начин да смо као победници у рату најчешће били губитници у миру (Ђосић). Зашто је то тако? Зашто је мало светлих примера попут добијаног рата (у миру), Царинског рата са Аустроугарском? И коначно, зашто и из овог примера не учимо и не следимо његову вечну поруку? Дакле, да уз помоћ прошлости растумачимо помућену садашњост и створимо светлију визију будућег развоја. Досадашњи развој у Србији у последњих 20 година, пројектован је и регулисан доминантним моделима реформе англосаксонског неолибералног развоја. То је Србију прескупо коштало: извршена је радикална деиндустријализација, деструкција њене привреде, разорена је њена друштвена структура, демографски нестајемо нарасли су незапосленост, социјалне неједнакости и беда. Бег са села претворио се у бег из земље и читавих региона који гасну. У овим одсудним временима светле поуке из прошлости су добар пут за јачања запуштеног и ослабљеног друштвеног и националног бића. Окретање самом себи (наравно то не значи самоизолацију, свака добронамерна сарадња, а посебно између суседа је добродошла), обраћање сопственом духовном наслеђу и материјалним снагама много је рационалније и оправданије од неразумне вере у добре намере и помоћ вековних српких (не)пријатеља. Дакле, развој домаће привреде, посебно пољопривреде, најважнијег природног ресурса који Србија поседује, у чијем средишту би се, уместо садашње вучје социјалдарвинистичке економије нашли циљеви и вредности социјалне „економије среће“ (П. Бурдије) у служби српског човека и српске нације, је пут којим Србија треба да крене даље. Да не залутамо на том путу светао пример је управо Царински рат са Аустроугарском на који се вреди угледати.

Кључне речи: Царински рат, прекогранична сарадња, Срско становиште, развој.

---

¹ Филозофски факултет, Србија, profapetar@gmail.com

Cross-border co-operation, Serbian standpoint and eternal lessons of Austro-Hungarian customs war - road that Serbia should follow

Abstract: *If we meaningfully interpret "long-lasting occurrences" (Brodell), we can discover certain regularities in them which can and should be our leaders in the historical period. For us Serbs, the conclusion is that we are bad students of "teacher history ". More precisely, this phenomenon in our turbulent history was manifested in the way that we, as the victors in the war, were most often losers in peace (Ćosić). Why is it so? Why are there so little light examples like the war won (in peace), the Customs War with Austro-Hungarian? And finally, why don't we learn from this example and follow its eternal message? Thus, with the help of the past, we break up the squeezed present and create a brighter vision of future development. The development in Serbia in the past 20 years has been designed and regulated by the dominant models of the reform of Anglo-Saxon neoliberal development. It costed Serbia too much: radical de-industrialization, the destruction of its economy, its social structure was ruined, demographically there were growing unemployment, social inequalities and misery. Escape from the village has turned into an escape from the country and entire regions that are gasping. In these crucial times, bright lessons from the past are a good way to strengthen the deserted and weakened social and national beings. Turning on to yourself (of course, this does not mean self-isolation, every kind of good cooperation, especially among neighbors is welcome), addressing your own spiritual heritage and material strength is much more rational and refined than unreasonable faith in good intentions and the help of centuries-old Serb (non) friends. Therefore, the development of the domestic economy, especially agriculture, the most important natural resource that Serbia has, in the center of which, instead of the present wolf of the socialdarwinist economy, the goals and values of the social "economy of happiness" (P. Burdija) would be found in the service of the Serbian man and the Serbian nation the path by which Serbia should move on. Not to be strayed on this pathworth seeing is a fine example is the Customs War with Austro-Hungaria .*

Key words: *Customs war, cross-border cooperation, Srsko viewpoint, development.*